

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

XI. De legis abrogatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

tur, & publicentur. Id quod de huiusmodi declarationibus affirmari.

64. *Quoniam modo humana lex interpretanda est? Lex quidem odiosa explicanda, & extendenda iuxta naturalem verborum proprietatem: non verò strictius aut laxius. At in materia favorabili explicanda & extendenda est, quantum verba patiuntur non solum iuxta naturalem, sed etiam iuxta civilem verborum proprietatem. v.g. lex favorabilis loquens de filiis, ad adoptivos extendenda: loquens de legitimis, extendenda est ad legitimatos. Quid in dubiis legis poenalis materia. Mitior pars amplectenda est, servata verborum proprietate.*

65. *Lex ne poenalis extendenda est ab uno casu ad alium, vel ab uno crimine ad aliud, vel ab una persona ad aliam ob rationis paritatem? Minime, iuxta illud tritum axioma: In lege poenali non valet argumentum à simili, seu ab identitate rationis, seu à fortiori, seu à maiori ad minus, seu à contrario sensu. Si tamen lex sit generalis, generaliter de omnibus casibus, ad quos verba legis extendi possunt, est intelligenda: & licet unius tantum personae fiat mentio, non tamen propterea caeterae videntur, seu censentur exclusae.*

CAPVT XI.

De Legis abrogatione praecipue per consuetudinem.

66. *Quoniam lex antea recepta vim obligandi amittit? §. I. Per legem posteriorem contrariam, seu per reuocationem, seu per correctionem, seu per restrictionem, iuxta restrictionis, aut correctionis qualitatem; quia posterior voluntas Principis priori derogat, etiam si in posteriori lege fiat mentio prioris.* Abrogatio le- gum.

67. *Cessante causa motiva, seu finali legis respectu totius communitatis, cessat ne obligatio legis etiam absque alio decreto, vel Principis declaratione? Cessat; quia non praesumitur velle obligare, cessante legis fine.*

68. *Cessat item legis obligatio in casibus, qui per epicheiam comprehensum in lege non censentur, etiam si verba legis eos comprehendere videantur? Cessat planè; quia legislator non praesumitur casus illos comprehendere, qui ob superuenientem aliquam circumstantiam sunt illiciti, aut Reipublicae*

48 *Moral. Theologia Tract. I. Leges,*
blica perniciosi, aut nimium difficiles, seu moraliter im-
possibiles.

§. I. 69. *Amittunt ne Leges vim obligandi per contrariam con-*
Consue- *suetudinem legitime introductam?* Amittunt; legitima enim
tudo. consuetudo vim obtinet Legis.

70. *Indica legitima consuetudinis proprietates.* Prima est,
Leges interpretari; quando enim dubium suscitatur circa Le-
gis intelligentiam, ad consuetudinem, quæ optima Legum
interpres vocatur, recurrendum. Vnde ad contractuum va-
liditatem non leue ex consuetudine ducitur argumentum.
Secunda proprietas consuetudinis est, Legem inducere. Ter-
tia Legem inductam mutare, & abrogare vel in totum, vel in
partem. *Vt autem consuetudo veterem Legem abrogare, & no-*
uam int. oducere possit, quarum conditiones requiruntur? Odo. 1.
Vt id, quod per consuetudinem introducitur, possit esse ma-
teria Legis. Hinc fit, vt contra ius diuinum, aut naturale, con-
suetudo legitima induci non possit; quia materia huius con-
suetudinis est mala, & prohibita. 2. Vt consuetudo per actus
voluntarios inducatur; Lex enim est actus voluntatis, & li-
ber. 3. Vt consuetudo abrogans Legem, ab iis, qui tenentur
eam seruare, inducatur. 4. Vt adsit intentio eximendi se per
consuetudinem à Lege abroganda, vtque id, quod inducitur
per consuetudinem, obseruetur tanquam præceptum, seu per
modum obligationis; alioquin consuetudo vim Legis non
fortietur; quod enim frequenter fit ex sola deuotione, aut li-
beralitate, nullam obligationem, nullam Legem inducit. 5.
Vt consuetudo sit vniuersalis; minor quippe populi pars con-
suetudinem non potest inducere, maior potest. 6. Vt consue-
tudo per eos inducatur, qui Legem possunt condere, vel ha-
bent capacitatem actiuam condendi, vel saltem passiuam
eam recipiendi, interueniente aliquo superioris consensu. 7.
Vt consuetudo sit longæua, scilicet seruata fuerit per decem
annorum spatium, decem enim anni sufficiunt ad consuetu-
dinem præscribendam, modò non sit contra ius Ecclesiasti-
cum, ad præscribendam enim contra Ecclesiæ iura consue-
tudinem quadraginta anni requiruntur cum aliquo titulo, aut
etiam tempus immemorabile, si ius resistat. 8. Denique, vt
Principis consensus saltem tacitus adsit.

71. *Potest ne Lex vi sua, & absque alia clausula præceden-*
tem consuetudinem abrogare? Potest, modò habeat omnimo-
dam contrarietatem & repugnantiam cum consuetudine, &
legislator sit consuetudinis conscius; quia consuetudo non
adimit superiori condendi Leges auctoritatem.

72. *Per*

72. Per legem uniuersalem abrogantur ne consuetudines speciales locorum, aut statuta particularia? Non, nisi eorum in lege mentio fiat, aut nisi saltem per clausulam generalem, qualiscunque contraria consuetudo, statutum aut priuilegium expressè reuocetur; quia Princeps, qui consuetudines speciales locorum ignorare censetur, non videtur eas uelle abrogare, nisi specialem earum memoriam efficiat.

73. Per hæc uerba: Non obstante contraria consuetudine, reuocatur ne consuetudo immemorabilis? Non reuocatur, nisi addatur in reuocatione: Non obstante consuetudine etiam immemorabili: aut nisi aliquid æquiualens apponatur, quia consuetudo immemorabilis peculiaribus in iure priuilegiis gaudet.

74. Peccant ne introducetes consuetudinem contra legem, seu contra antiquam aliam consuetudinem legitime receptam? Peccant planè toto eo tempore, quo agunt contra legem, uel consuetudinem, donec elapsum sit tempus requisitum ad legitimam consuetudinem inducendam; nisi fortè Princeps etiam tunc, quando contra legem aut consuetudinem faciunt, id sciat, & tolleret, aut nisi è bona fide excusetur.

CAPVT XII.

Praxis, ex Societatis I E S V Schola circa materiam de legibus in communi.

75. Tenetur ne legislator seruare suas leges? Minimè, quia non habet potestatem in se ipsum. Intelligo de obligatione coërcitiua: nam ad eas, quæ ex æquo obligant, lex naturalis præcipit caput cum suis membris conformari. Granado 1. 2. cont. 7. tract. 3. p. 2. d. 17. sect. 3. num. 2. qui asserit legislatores suas leges frangentem (graues quidem) peccare mortaliter. Hæreo tamen illucio negant; quia omnis obligatio ex legislatoris uoluntate pendet, qui non præsumitur uoluisse sibi tantum onus imponere. §. 1. Quinã lege obligantur. Granad.

76. Valida ne lex principis laici de causis Ecclesiasticis disponens, aut aliquo modo illicare tentans Ecclesiasticos? Minimè, Clericusque legibus ciuilibus etiam non pugnantibus cum iure Canonico, aut cum eorum statu, tenentur solum directiuè, ut se cum aliis membris eiusdem Reipublicæ conforment. Laym. tract. 4. cap. 13. num. 6. Laym.

77. Tenentur ne Regulares, Episcoporum seruare statuta? D Non

D Non